

بازتعریف کتاب درسی مبتنی بر هوش مصنوعی

فرهاد شفیع پور مطلق

دانشیار مدیریت آموزشی، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران

نویسنده مسئول Email : farhad_shafiepoor@yahoo.com

چکیده

در عصر هوش مصنوعی، دانش بشری با سرعتی بی سابقه تولید، تغییر و بازتوزیع می شود. کتاب های درسی سنتی، به دلیل ساختار خطی، حجم ثابت، و ناتوانی در تطبیق با نیازهای متغیر دانش آموزان، کارایی لازم را از دست داده اند. از این رو، لازم است که مفهوم کتاب درسی از یک «محصول چاپی» به یک «بستر آرشیوی هوشمند و شخصی سازی شده» تغییر یابد که یادگیری را مبتنی بر نیاز، علاقه، سرعت و زمینه یادگیرنده هدایت کند. کتاب درسی مبتنی بر هوش مصنوعی یک بستر هوشمند دیجیتال است که محتوا، مسیر یادگیری، ارزیابی، و تعامل با دانش آموز را بر اساس داده های شناختی، عملکردی، و علایق فردی به صورت خودکار و پویا تنظیم می کند. از اینرو مسئله اساسی اینکه هوش مصنوعی چه نقشی در تحول ساختار کتاب های درسی از قالب ایستا به ساختار آرشیوی و تطبیقی ایفا می کند؟. این مطالعه به شیوه تحلیل محتوای کیفی صورت پذیرفت. میدان پژوهش شامل دامنه اطلاعاتی هوش مصنوعی و شیوه نمونه گیری هدفمند تا حد اشباع داده ها تعداد ۲۹ واحد گفتگو که به شیوه غربالگری انتخاب شد. نحوه جمع آوری اطلاعات، گفتگو با چت جی پی تی بوده است. تحلیل داده ها بر پایه دسته بندی مفاهیم باز، زیر مقوله و مقوله اصلی صورت پذیرفت. برای تأمین روایی و اعتبار بخشی داده ها از روش سه سوسازی استفاده شد. بطور کلی نتایج نشان داد، نقش هوش مصنوعی در تحول ساختار کتاب های درسی مشتمل بر ابعاد ششگانه (شخصی سازی مسیر یادگیری، بازطراحی ساختار آرشیوی محتوا، تحلیل و پیش بینی یادگیری، ایجاد ساختار تعاملی و گفتگویی با محتوا، به روز رسانی پویا و اتصال به منابع جهانی، تحلیل داده های یادگیرنده برای معلم و نظام آموزشی) قابل ملاحظه است.

الگوی بازتعریف کتاب درسی مبتنی بر هوش مصنوعی

